

Лобань О.
ХТЕІ КНТЕУ

ФУНКЦІОНУВАННЯ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ

Сленг – це слова, які часто розглядаються як порушення норм стандартної мови. Це дуже виразні, іронічні слова, що служать для позначення предметів, про які говорять у повсякденному житті.

Сам термін «сленг» у перекладі з англійської мови означає: 1) мову соціально чи професійно відокремленої групи людей, що становлять протипагу літературній мові; 2) варіант розмовної мови (у т.ч. експресивно забарвлені слова цієї мови), що не збігаються з нормами літературної мови.

Молодіжний сленг – це соціолект людей у віці 12–22 років, що виник із протиставлення себе не стільки старшому поколінню, скільки офіційній системі. Існує в середовищі міської студентської молоді та окремих замкнутих референтних групах. Характерною особливістю, яка відрізняє молодіжний сленг від інших видів сленгу є його швидка мінливість, яка пояснюється зміною поколінь. У сленгу відображається спосіб життя мовного колективу. І основні тематичні групи словотворення такі: відношення між людьми; захоплення; людина і світ навколо неї; фізична діяльність; оцінка; інтелектуальна діяльність. Молодіжний сленг – слова, що вживаються тільки людьми визна-

ченої вікової категорії, що замінюють повсякденну лексику і відрізняються розмовним, а іноді і грубо-фамільярним забарвленням.

Першою причиною настільки швидкої появи нових слів у молодіжному сленгу є, звичайно ж, стрімкий розвиток життя. Якщо заглянути в численні журнали, що висвітлюють новинки ринку, то ми побачимо, що практично щотижня відбуваються більш-менш значущі явища.

Останнім часом через повальне захоплення молоді комп'ютером з'явилася величезна кількість термінів, орієнтованих на *«залізного помічника»*. Наприклад: *глюк, хакати, юзати, юзер*. Простеживши шлях слова від самого народження до переходу в сленг, з'ясувалося, що сленг у мові є своєрідною «віддушиною», яка допомагає прискорити цей процес, коли мова намагається наздогнати потік інформації. Вивчення і порівняння системи функціональних стилів різних мов приводить до висновку, що сленг – це не шкідливий паразитичний нарост на тілі мови, який «висушує, забруднює і вульгаризує усну мову» того, хто ним користується, а органічна і в якійсь мірі, мабуть, необхідна частина цієї системи. Вона дуже цікава для лінгвіста: це та лабораторія, в якій всі властиві природній мові процеси, не стримувані тиском норми, відбуваються у багато разів швидше і доступні безпосередньому спостереженню. Слід зазначити, що у молодіжному жаргоні діють ті ж закономірності, що і у нормативній мові, зокрема, лексеми вступають у синонімічні, антонімічні, омонімічні відносини. Так, літературне слово *«хлопець»* має такі жаргонні відповідники: *«покемон», «кадр», «звіздок», «пультик», «пацик», «шльоцик», «хіляк»* (слабкий фізично), *«мачо»* (сексуальний), *«ларик»* (відмінник), *«васьок»* (незнайомий) і навіть *«лошарик»* (хлопець в окулярах).

Окрім того, якщо хлопець має якусь виражену позитивну чи негативну якість, він може бути названий *«молоток»* (добрий, розумний); *«балкон», «тормоз»* або *«плуг»* (тугодум); *«дятел»* (дурний); *«Леопольд»* (добррозичливий); *«му-му»* (мовчун). Як бачимо, у молодіжному жаргоні добре працює мовний закон економії лексичних засобів: одне слово вміщує у себе зміст цілого речення, що характеризує людину.

Кому зі студентства невідомі такі речі, як от:

Степуха в універі не світить, якщо повно хвостів, а бігунок (бігунець) тут вже не допоможе.

Бомба на іспиті краще, ніж шпора, проте хоч так, хоч с'як, а треба не засипатися.

Воєнка чекає на хлопців, а вишки не минути всім технарям – як хлопцям, так і дівчатам.

І стійка традиція стількох поколінь студентів, які проживали в студмістечках, – опівночі з відкритого вікна щосили репетувати: «Шара, прийди!».

Студенти вживають сленгові вирази для того, щоб виглядати сучасними. По-перше, при спілкуванні студенти вживають сленг не тільки для передавання інформації, але і для вираження власного світогляду, ідей, для підкреслення власної особистості та того, що вони йдуть у ногу з часом. Сленг – одна з форм влиття в колектив і засіб бути адекватно сприйнятим у тій групі людей, з якою ведеться спілкування. Адже студенти не вживають сленг постійно, вони користуються ним у більшій мірі в тих ситуаціях, коли сподіваються на розуміння. Майже завжди студенти заперечують той факт, що вони вживають сленг навмисно, вони наголошують на тому, що вживання сленгу відбувається підсвідомо. Найбільше сленгових фраз можна почути під час спілкування певного кола друзів, однокурсників, близьких знайомих, оскільки ці фрази емоційно зближують їх та прямо, доступно і коротко виражають ставлення до подій, явищ, які обговорюються. Сленг у деякому розумінні може бути своєрідною грою для точного, навіть іронічного опису подій та вражень.

Отже, сленг виконує важливу соціальну функцію, яка полягає у виключенні або включенні людини у близьке оточення, вживанні тієї мови, яка функціонує у певному колі людей, у певній професії. Сленг – лексична інновація у певному культурному контексті. Для певних групи людей вживання сленгу є безпечним та ефективним способом протесту проти чогось встановленого, проти мовних правил.